

STANOVISKO

HLAVNÉHO KONTROLÓRA K DOKUMENTU „KONTROLA PLNENIA PROGRAMOVÉHO ROZPOČTU MESTA ZA I. POLROK 2019“ A DOKUMENTU „KOMPLEXNÝ ROZBOR ZA 1. POLROK 2019“ ORGANIZÁCIE VPS, P.O.

Každá vyspelá spoločnosť sa pokúša zlepšovať spôsob, akým je spravovaná. Zverejňovanie informácií o napĺňaní, konštrukcii, či vývoji daňového či nedaňového systému umožňuje jeho lepšie pochopenie a objektívnejšie porovnávanie v čase základnej rozpočtovej jednotky, príspevkovej organizácie, s možnosťou porovnávania s ostatnými (porovnateľnými) jednotkami územnej samosprávy.

Priebežná kontrola výdavkov a následne vyhodnotenie plnenia výdavkov či následná revízia výdavkov, predstavuje štandardný nástroj na efektívnejšie dosahovanie cieľov verejnej politiky. Kontrola plnenia programového rozpočtu v samospráve pomáha hľadať priestor na adresnejšie využívanie verejných prostriedkov. **Hodnotenie výdavkov posudzuje adresnosť (komu a na aký program, podprogram), príp. účelnosť výdavkov (sociálna, zdravotná, kultúrna oblasť, prenesený výkon štátnej správy a pod.) a identifikuje opatrenia, ktoré zvyšujú hodnotu za peniaze z verejných financií, čím umožňujú fiškálnu úsporu, lepšie verejné služby pre občanov (výsledky) a/alebo presun financií na iné priority samosprávy.**

Daňový report príjmov a nedaňových príjmov, zhodnotenie stavu a charakteru vývoja výdavkov, vyhodnotenie plnenia, porovnanie v rokoch, predstavuje faktografický analytický opis finančného a ekonomického ocenenia činností mesta v rámci jednotlivých programov. Kontrola plnenia rozpočtu mesta spolu s finančným, ekonomickým vyhodnotením analytických jednotiek - obchodné spoločnosti, rozpočtové organizácie a príspevková organizácia tvorí konsolidovaný analyticko – štatistický report v oblasti hospodárenia s majetkom samosprávy a vývoja výnosov, nákladov, tržieb, príjmov a výdavkov, dotácií a napokon aj výsledkov hospodárenia.

V záujme vývoja a hospodárenia hospodárskych jednotiek je dôležité vykonávať priebežné (in time) a následné (ex ante) vykonávanie kontroly z hľadiska zákonnosti, predovšetkým so zameraním sa na dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti. V záujme zachovania uvedených princípov je **povinnosťou výkonných, riadiacich a zákonodarných orgánov mestskej samosprávy :**

- **sledovať v priebehu rozpočtového roka vývoj hospodárenia** podľa rozpočtu a v prípade potreby vykonávať zmeny rozpočtu,
- s povinným zavedením programového rozpočtovania **vykonávať v priebehu rozpočtového roka monitorovanie a hodnotenie** plnenia programov rozpočtu a vykonávať zmeny programov rozpočtu,
- **vykonávať v priebehu celého roka kontrolu hospodárenia** s rozpočtovými prostriedkami podľa osobitných predpisov,
- zabezpečiť, aby sa jej **rozpočtové prostriedky uvoľňovali iba v takej výške, aká zodpovedá rozsahu plnenia úloh zahrnutých v rozpočte,**
- **nezaväzovať sa v bežnom rozpočtovom roku na také úhrady, ktoré nemá subjekt zabezpečené v rozpočte** na bežný rozpočtový rok a ktorú budú zaťažovať programové rozpočty na nasledujúce roky,

- **finančné prostriedky používať len na krytie nevyhnutných potrieb** a opatrení vyplývajúcich z osobitných predpisov.

V súlade s **Príkazom primátora mesta č. 16/2019 z 06/2019 o zabezpečení kontroly plnenia programového rozpočtu rozpočtových organizácií a rozboru hospodárenia mestskej príspevkovej organizácie k 30.06.2019**, ktorý bol stanovený na deň 27.8.2019, za účasti členov finančno - ekonomickej komisie a určených členov komisie, v súlade s prerokovanými závermi z finančného plnenia rozpočtu mesta, rozboru hospodárenia mestskej príspevkovej organizácie Verejnoprospešné služby

predkladám stanovisko

ku kontrole plnenia programového rozpočtu mesta Stará Ľubovňa za I. polrok 2019 a rozboru hospodárenia mestskej príspevkovej organizácie k 30.06.2019.

Hodnotený dokument „**Kontrola plnenia programového rozpočtu mesta za I. polrok 2019**“ spolu s prílohami (ďalej len „kontrola plnenia rozpočtu“) za **účtovné obdobie od 01.01.2019 do 30.06.2019** je **štruktúrovanou správou o finančnom plnení programového rozpočtu Mesta Stará Ľubovňa a príspevkovej organizácie VPS**, predložený na rokovanie komisie dňa 27.08.2019 a predkladaný na rokovanie mestského zastupiteľstva dňa 05.09.2019 ako **súhrnná informácia o reálnom a účtovnom stave programového rozpočtu, nakladaní a dodržiavaní základných princípov efektívneho hospodárenia s finančnými prostriedkami Mesta Stará Ľubovňa**.

Predložený dokument obsahuje **štruktúrovaný prehľad plnenia rozpočtovaných príjmov a štruktúrovaný prehľad čerpania výdavkov v analytickom členení na položky schválené v rozpočte na rok 2018, upravené v rozpočte (rozpočet po I. zmene) a skutočné, účtovné plnenie položky so stavom k 30.06.2019 v porovnaní so stavom plnenia k 30.6.2018, vo vybraných prípadoch vývoj aj v dlhšom časovom období (v textovej časti 3 ročné obdobie)**.

Výdavky rozpočtu mesta boli rozdelené do príslušných _ predpísaných štruktúrovaných programov. Každý program predstavuje súhrn aktivít (prác, činností a dodávok), zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok dlhodobého plnenia príslušných cieľov. Dodržiavanie rozpočtového hospodárenia, plnenie resp. neplnenie jednotlivých položiek programu sú **dostatočne opísané v rámci textovej časti písomného zdôvodnenia programov a položiek**. Štruktúrovaný prehľad jednotlivých príjmov a výdavkov je **uvedený v tabuľkovej podobe, doplnený o textovú časť zhodnotenia dosiahnutého stavu, príp. číselných a štatistických hodnôt so zdôvodnením vykazovaných rozdielov v klesajúcich alebo narastajúcich trendoch položiek**.

ROZPOČTOVÉ HOSPODÁRENIE A ROZPOČET MESTA STARÁ ĽUBOVŇA V ROKU 2019

Programový rozpočet je pre samosprávu základným programovým dokumentom, podľa ktorého a na základe ktorého mesta plánuje realizáciu a finančné zabezpečenie svojich úloh a povinností, ktoré plní v súlade s osobitnými predpismi. Programový rozpočet Mesta Stará Ľubovňa na roky 2019 – 2021 (ďalej len „rozpočet mesta“) vyjadruje samostatnosť hospodárenia Mesta Stará Ľubovňa, obsahuje zámery a ciele, ktoré bude mesto realizovať z výdavkov rozpočtu mesta, napr. Rozvojový program mesta (ďalej len „RPM mesta“), dotácie, školstvo, granty a transféry

a pod. Iba v prípade finančného zabezpečenia prostriedkov môže realizovať a plniť úlohy, a teda môže sa zaväzovať k záväzkom ovplyvňujúcim rozpočet mesta.

Rozpočet Mesta Stará Ľubovňa na rok 2019 bol schválený uznesením č. 946 MsZ XXXVII/2018 zo dňa 25.10.2018 ako vyrovnaný rozpočet s celkovými príjmami vo výške **12.594.799,00€** a výdavkami vo výške **12.594.799,00€**. Rozpočet bol prvou zmenou dňa 20.06.2019 uznesením č. 205 MsZ č. VI/2019 zmenený, s celkovými príjmami na **15.462.755,00 €** a výdavkami vo výške **15.462.755,00 €** schválený ako vyrovnaný (vybilancovaný) rozpočet.

Napriek snahe zostaviť reálny rozpočet a podľa neho hospodáriť v priebehu celého hodnoteného obdobia sa mesto nevyhlo situácií, keď muselo do schváleného rozpočtu zasiahnuť a vykonať zmeny, aby zabezpečilo vyrovnanosť rozpočtu ku koncu rozpočtového roka, nielen zmenou rozpočtu prostredníctvom uznesenia mestského zastupiteľstva, ale aj v súlade so schválenou kompetenciou primátora na zmenu vybraných položiek rozpočtu v súlade so schválenou kompetenciou.

V priebehu polroka 2019 bolo vykonaných 8 rozpočtových opatrení, o ktorých mesto viedlo operatívnu evidenciu v súlade s ust. § 14 ods. 4 zákona č. 583/2004 Zb. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách“). Zmeny rozpočtu boli súčasne premietnuté do jednotlivých programov rozpočtu mesta.

Schválený a upravený rozpočet mesta

tab.č.1

Ukazovateľ	Rozpočet 2019	Rozpočet po I. zmene 2019	Skutočnosť k 30.6.2019	% plnenia
BEŽNÉ PRÍJMY	12 094 743	13 002 940	6 886 955	52,96
BEŽNÉ VÝDAVKY	11 110 988	11 692 773	5 955 292	50,93
BEŽNÝ ROZPOČET (P-V)	983 755	1 310 167	931 663	71,11
KAPITÁLOVÉ PRÍJMY	265 274	721 566	466 731	64,68
KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY	1 098 561	3 381 443	430 028	12,72
KAPITÁLOVÝ ROZPOČET (P-V)	-833 287	-2 659 877	36 703	-1,38
PREBYTOK ALEBO SCHODOK BEŽNÉHO A KAPITÁLOVÉHO ROZPOČTU	150 468	-1 349 710	968 366	-71,75
FINANČNÉ OPERÁCIE- PRÍJMOVÉ	234 782	1 734 960	79 758	4,60
FINANČNÉ OPERÁCIE-VYDAVKOVÉ	385 250	385 250	209 568	54,40
FINANČNÉ OPERÁCIE-(P-V)	-150 468	1 349 710	-129 810	-9,62
PRÍJMY CELKOM	12 594 799	15 459 466	7 433 444	48,08
VÝDAVKY CELKOM	12 594 799	15 459 466	6 594 888	42,66
PRÍJMY - VÝDAVKY (P - V)	0	0	838 556	0

Vykonanými zmenami rozpočtu mesto predpokladalo dosiahnuť vyrovnaný rozpočet, tak ako bol zámer pri prvom schválení rozpočtu.

PLNENIE ROZPOČTU PRÍJMOV

V súlade s ust. § 5 ods. 1, 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa príjmy rozpočtu členia na vlastné a cudzie.

Vlastné príjmy bežného rozpočtu predstavovali daňové príjmy a nedaňové príjmy, boli plnené na úrovni 50,39% (o.i. aj vzhľadom na pozitívny vývoj výberu daňových príjmov SR); príjmy **kapitálového rozpočtu** predstavovali príjmy z predaja pozemkov, budov a kapitálových grantov, boli plnené na úrovni 36,41% .

Cudzie príjmy bežného rozpočtu boli tvorené grantmi, transfermi v rámci verejnej správy na činnosť preneseného výkonu štátnej správy (základné školstvo, materské školy - 5 ročné deti, vzdelávacie poukazy, školský úrad, ŠFRB, stavebný poriadok, pozemné komunikácie, matrika, evidencia obyvateľstva, opatrovateľská služba). Plnenie cudzích príjmov prebiehalo na úrovni 58,03%.

Cudzie príjmy kapitálového rozpočtu predstavovali granty na výstavbu cyklotrasy OC Kaufland – Hniezdne (čiastočné plnenie), stavebné úpravy hasičskej zbrojnice, modernizácia Provinčného domu. Plnenie cudzích kapitálových príjmov bolo na úrovni 78,15%.

Plnenie rozpočtu príjmov

tab. č. 2

	Ukazovateľ	Rozpočet	Skutočnosť 30.6.2019	% plnenia	Skutočnosť 30.6.2018
		2019			
	BEŽNÉ PRÍJMY				
<i>Vlastné zdroje</i>	Daňové príjmy	8 075 184	4 108 456	50,88	3 672 582
	Nedaňové príjmy	571 550	248 491	43,48	259 021
<i>Cudzie zdroje</i>	Granty a transféry	4 359 495	2 530 008	58,03	2 157 467
	BEŽNÉ PRÍJMY SPOLU	13 002 940	6 886 955	52,96	6 089 070
	KAPITÁLOVÉ PRÍJMY				
<i>Vlastné zdroje</i>	Príjem z predaja budov a strojov	26 830	26 880	100,19	0
	Príjem z predaja pozemkov	205 000	57 900	28,24	43 650
	Príjem združené investičné prostriedky	1 000	0	0,00	0
<i>Cudzie zdroje</i>	Granty a projekty	488 736	381 951	78,15	29 746
		0	0	0,00	0
	KAPITÁLOVÉ PRÍJMY SPOLU	721 566	466 731	64,68	73 396

Plnenie rozpočtu príjmov _ zhrnutie

tab. č. 3

	Rozpočet	Skutočnosť 30.6.2019	% plnenia
Príjmy			
vlastné	8 646 734	4 356 947	50,39
cudzie	4 359 495	2 530 008	58,03
<i>bežné príjmy</i>	13 002 940	6 886 955	52,96

vlastné	232 830	84 780	36,41
cudzie	488 736	381 951	78,15
kapitálové príjmy	721 566	466 731	64,68

Podľa ustanovení zákona č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre rok 2019 mesto rozpočtovalo výnos podielových daní pridelených samospráve na základe východísk rozpočtu verejnej správy, štátneho rozpočtu a rozpočtu obcí na roky 2019 – 2021, predpokladaného výnosu podielových daní v roku 2018 a so zohľadnením rizík daňovej prognózy. K 30.6.2019 výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve bol vo výške **3.511.433€ (r. 2018 3.083.601€, r. 2017 2.822.966€) a dosiahol 49,27% (r. 2018 50,88%, r.2017 50,09%) z upraveného rozpočtu, čo predstavuje nárast oproti porovnateľnému obdobiu predchádzajúceho obdobia vo výške 427.832€ (v r.2018 260.635 €, v r.2017 nárast 152.476,00 €) .**

Na základe uvedeného konštatujem, že spracovatelia rozpočtu pri zostavovaní bežných príjmov rozpočtu postupovali odborne, na základe kvalifikovaných predpokladov. Plnenie rozpočtu v oblasti bežných príjmov bolo splnené (mierne nad očakávanú úroveň), kapitálové príjmy splnené neboli, zaznamenali prepad plnenia.

Celkovo mesto plnilo vlastné príjmy bežného rozpočtu na 50,39% (r.2018 53,53%, r.2017 52,44 %) a vlastné príjmy kapitálového rozpočtu plnilo na úrovni 36,41% (r.2018 167,88%, r.2017 63,76%). V súlade s očakávaním boli naplnené vlastné daňové príjmy, granty a transfery z cudzích zdrojov (prenesený výkon štátnej správy a finančné krytie garantované zo zákona), nedaňové príjmy, príjmy z predaja pozemkov, príjmy združených investičných prostriedkov a granty a projekty z cudzích zdrojov (nenárokovateľné zo zákona) naplnené neboli. **Na základe uvedeného je možné konštatovať, že celkový vývoj bežných príjmov sa vyvíjal veľmi pozitívne, vývoj kapitálových príjmov dosiahol uspokojivý stav vývoja, okrem predpokladaných príjmov z predaja pozemkov.**

ČERPANIE ROZPOČTU VÝDAVKOV

Rozpočet výdavkov je členený na rozpočet bežných výdavkov a rozpočet kapitálových výdavkov, v priebehu rozpočtovaného obdobia došlo k zmenám, čoho výsledkom je nasledovný rozpočet výdavkov :

Čerpanie rozpočtu výdavkov		tab. č. 4		
Výdavky	Rozpočet	Skutočnosť k 31.06.2019	% plnenia (S/RII*100)	Skutočnosť k 31.06.2018
Bežné výdavky	11 692 773	5 955 292	50,93	5 454 572
Kapitálové výdavky	3 381 443	430 028	12,72	361 111

Mesto zaznamenalo plnenie bežných výdavkov na úrovni 50,93% (r.2018 48,85%, r.2017 49,76%) a plnenie kapitálových výdavkov na úrovni 12,72% (r.2018 24,89%, r. 2017 9,58 %) . V oblasti vývoja bežných výdavkov došlo opätovne k nárastu výdavkov.

ČERPANIE ROZPOČTU BEŽNÝCH VÝDAVKOV

Rozpočet bežných výdavkov bol zostavený a schválený tak, aby zabezpečil financovanie samosprávnych funkcií mesta v plnom rozsahu, úhradu záväzkov, financovanie nákladov, preneseného výkonu štátnej správy, financovanie výdavkov spojených so správou, údržbou a zhodnocovaním majetku.

Z prehľadu čerpania bežných výdavkov je zrejmé, že v hodnotenom období došlo k nárastu použitia skutočných bežných výdavkov a k nárastu kapitálových výdavkov.

Na základe uvedených výpočtov je možné konštatovať, že bežné výdavky v roku 2019/2018 stúpali o 500.720€ (r.2018/2017 stúpali o 856.135€, r.2017/2016 299.507 €, r. 2016/2015 o 296.125 €), čo predstavuje nárast o 9,18% (r. 2018/2017 18,62%, r.2017/2016 6,97%, r.2016/2015 o 6,89 %). Nárast bežných výdavkov mesto zaznamenalo v oblasti programov: 2 Samosprávne činnosti MsÚ, 3 Služby občanom, 4 Interné služby, 5 Bezpečnosť, 6 Menšie obecné služby a podpora regionálnej a miestnej zodpovednosti, 7 Spoločný obecný úrad pre územné rozhodovanie a stavebný poriadok, 8 Doprava a pozemné komunikácie, 9 Životné prostredie, 10 Rozvoj bývania, 11 Šport a kultúra, 12 Školstvo, 13 Sociálne služby. **Pokles bežných výdavkov** mesto zaznamenalo v oblasti programov: 1 Činnosť MsZ, MsR a komisií MsZ.

Čerpanie rozpočtu bežných výdavkov

tab. č. 5

Číslo programu	Názov programu	Rozpočet 2019	Výdavky skutočnosť k 30.6.2019	% pomer k celkovému výdavkom	Výdavky skutočnosť k 30.6.2018	% pomer k celkovému výdavkom	% zmeny (r.2018/r. 2017)	Nárast v € -pokles v €
1	Činnosť MsZ, MsR a komisií MsZ	43 270	1 834	0,03	3 945	0,07	46	-2 111
2	Samosprávne činnosti MsÚ	1 956 025	934 419	15,69	910 987	16,70	103	23 432
3	Služby občanom	1 009 500	547 594	9,20	421 517	7,73	130	126 077
4	Interné služby	77 100	32 840	0,55	51 141	0,94	64	-18 301
5	Bezpečnosť	269 071	141 045	2,37	87 929	1,61	160	53 116
6	Menšie obecné služby a podpora regionálnej a miestnej zamestnanosti	114 014	106 226	1,78	110 993	2,03	96	-4 767
7	Spoločný obecný úrad pre územné rozhodovanie a stavebný poriadok	152 613	64 108	1,08	63 227	1,16	101	881
8	Doprava a pozemné komunikácie	324 983	73 359	1,23	146 087	2,68	50	-72 728
9	Životné prostredie	502 615	274 652	4,61	271 318	4,97	101	3 334
10	Rozvoj bývania	24 366	9 493	0,16	11 993	0,22	79	-2 500
11	Šport a kultúra	537 223	285 176	4,79	277 015	5,08	103	8 161
12	Školstvo	6 392 790	3 336 121	56,02	2 958 715	54,24	113	377 406
13	Sociálne služby	289 203	148 425	2,49	139 704	2,56	106	8 721
	Spolu výdavky programov	11 692 773	5 955 292	100,00	5 454 571	100,00	109,18	500 721

Pokiaľ bežné príjmy rástli o 13,10% (r.2018/2017 13,13%, r.2017/2016 6,6%, r. 2016/2015 o 11,53%), bežné výdavky rástli pomalšie o 9,18% (r. 2018/2017 v rozsahu 18,62%, r.2017/2016 6,97%, r. 2016/2015 o 7,40%). Celkový nárast bežných príjmov a miernejší nárast bežných výdavkov je dôsledkom tvorby prebytku bežnej časti vo výške 931.663€ (r.2018 634.498€ (r.2017 784.086€, r.2016 750.344€).

Na základe uvedeného je možné konštatovať, že spracovatelia rozpočtu pri zostavovaní rozpočtu v tejto položke postupovali veľmi uvážlivo, rozpočet bol postavený na reálnych predpokladoch, čo dokumentujú dosiahnuté výsledky. Pozitívnym výberom daní na celoštátnej úrovni došlo k vyššiemu plneniu v položke daňové príjmy_podiellové dane, ktorých ale napĺňanie priamo neovplyvňuje svojimi rozhodnutiami ani činnosťou mesto. Strategické rozhodnutia o priebežných (čiastočných) zmenách rozpočtu, v súlade so zverenými kompetenciami primátora, svedčia o zodpovednom prístupe a zabezpečení priebežného a preukázateľného rozpočtovníctva a účtovníctva.

ČERPANIE KAPITÁLOVÝCH VÝDAVKOV

Mesto dosiahlo v I. polroku 2019 kapitálové príjmy vo výške 466.731€ (r.2018 73.396€, r.2017 274.092€, r.2016 624.654€), čo predstavuje plnenie vo výške 6,28% (r.2018 1,16%, r.2017 4,76%, r.2016 9,50%) z celkových príjmov rozpočtu a kapitálové výdavky vo výške 430.028€ (r.2018 361.111€, r.2017 225.903 €, r.2016 1.371.982 €), čo predstavuje plnenie 6,52% (r.2018 5,96%, r.2017 4,49%, r. 2016 23,56 %) z celkových výdavkov rozpočtu a zároveň 12,72% (r.2018 19,76%, r.2017 9,58%, r.2016 53,06%) plnenie z plánovaných rozpočtovaných výdavkov kapitálového rozpočtu. Kapitálová časť rozpočtu zaznamenala prebytok 36.703€ (r.2018 schodok 287.715 €, r.2017 prebytok 48.189€, r.2016 schodok vo výške 747.328€). Vlastné kapitálové príjmy dosiahlo mesto v objeme 84.780€ (r.2018 43.650€, r.2017 235.922 €, r.2016 10.745 €) t.j. 18,16% z celkových kapitálových príjmov (r.2018 59,47%, r.2017 86,07%, r.2016 1,72%) a cudzie kapitálové príjmy v objeme 381.951€ (r.2018 29.746€, r.2017 38.170€, r.2016 613.909 €) t.j. 81,83% z celkových kapitálových príjmov (r.2018 40,52%, r.2017 13,93%, r.2016 98,28%). Celkovo boli kryté kapitálové výdavky z príjmov vytvorených vlastnou činnosťou _ príjem z predaja pozemkov, budov vo väčšej miere z grantov a transferov (r.2018 vlastné kapitálové príjmy 59,47% cudzie kapitálové príjmy 40,53%).

V hodnotenom polroku na krytie kapitálových výdavkov slúžili dosiahnuté prevažne kapitálové príjmy _ cudzie pochádzajúce z grantov a transferov. Ďalšie kapitálové výdavky boli hradené z vytvoreného prebytku bežnej časti rozpočtu.

FINANČNÉ OPERÁCIE

Súčasťou rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí.

Plnenie finančných operácií v I. polroku 2018

tab. č. 6

Finančné operácie	Rozpočet	Rozpočet I. zmena	Skutočnosť k 30.6.2019	% plnenia (S/RII*100)	Skutočnosť k 30.6.2018
príjmové	234 782	1 734 960	79 758	4,60	137 810
výdavkové	385 250	385 250	209 568	54,40	239 893

Plánované finančné operácie boli rozpočtované na úrovni príjmov a výdavkov s prebytkom 833.258€ (r. 2017 schodok 85.385€, r. 2016 schodok 331.439 €), po I. zmene rozpočtu s prebytkom

1.349.710€ (r.2018 1.160.391€, r.2017 917.812€, r.2016 408.477€). Skutočné plnenie bolo dosiahnuté na úrovni príjmov vo výške 1.734.960€ (r.2018 1.561.645€, r.2017 96.258€, r.2016 899.637 €) splnené na 4,6% (r.2018 8,82%, r.2017 7,3%, r.2016 78,29%) a na úrovni výdavkov 209.568€ (r.2018 239.893€ (r.2017 204.811€, r.2016 151.499 €), splnené na 54,4% (r.2018 59,79%, r.2017 51,04%, r.2016 20,46%).

Najpodstatnejšiu časť príjmových operácií predstavovali príjmy zo splácania pôžičiek zo ŠFRB, príjmy z titulu zloženia zábezpeky z verejného obstarávania. Výdavkové operácie predstavovali splátky úverov v zmysle schválených úverových plánov a zmlúv. Medziročne finančné operácie zaznamenali nárast v oblasti príjmovej aj v oblasti výdavkovej časti.

Schodok v oblasti finančných operácií bol spôsobený vyššou úhradou splátok úverov ako príjmom zo splácania pôžičiek, príjmom z investície úverových zdrojov (splácanie nevyčerpaných úverových zdrojov).

VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA

Princíp rozpočtového hospodárenia znamená, že mesto je povinné hospodáriť v súlade so schváleným rozpočtom, ktorý sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový. **V priebehu rozpočtového roka musí samospráva sledovať vývoj svojho hospodárenia a v prípade potreby prijímať potrebné opatrenia, príp. reagovať na zníženie plnenia rozpočtu v oblasti príjmov viazaním rozpočtových výdavkov a pod.**

V súlade s ustanovením § 2 písm. b) a c) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy prebytkom rozpočtu je kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu; schodkom rozpočtu je záporný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu, pričom súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu obce nie sú finančné operácie. V súlade s ust. § 16 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy prebytok alebo schodok rozpočtu sa zisťuje podľa § 10 ods. 3 písm. a) a písm. b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy .

Rozpočtové hospodárenie mesta v I. polroku 2018

tab. č.7

Ukazovateľ	Rozpočet	Rozpočet po Izmene	Skutočnosť	% plnenia	Skutočnosť	Rozdiel v rokoch	% nárastu /poklesu
	2019	2019	k 30.6.2019		k 30.6.2018		
BEŽNÉ PRÍJMY	12 094 743	13 002 940	6 886 955	52,96	6 089 070	797 885	113,10
BEŽNÉ VÝDAVKY	11 110 988	11 692 773	5 955 292	50,93	5 454 572	500 720	109,18
BEŽNÝ ROZPOČET (P-V)	983 755	1 310 167	931 663	71,11	634 498	297 165	118,82
KAPITÁLOVÉ PRÍJMY	265 274	721 566	466 731	64,68	73 396	393 335	170,28
KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY	1 098 561	3 381 443	430 028	12,72	361 111	68 917	190,36
KAPITÁLOVÝ ROZPOČET (P-V)	-833 287	-2 659 877	36 703	-1,38	-287 715	251 012	76,16
PREBYTOK ALEBO SCHODOK BEŽNÉHO A KAPITÁLOVÉHO ROZPOČTU	150 468	-1 349 710	968 366	-71,75	346 783	621 583	116,35

FINANČNÉ OPERÁCIE- PRÍJMOVÉ	234 782	1 734 960	79 758	4,60	137 810	-58 052	82,86
FINANČNÉ OPERÁCIE- VÝDAVKOVÉ	385 250	385 250	209 568	54,40	239 893	-30 325	102,32
FINANČNÉ OPERÁCIE-(P-V)	-150 468	1 349 710	-129 810	-9,62	-102 083	-237 979	119,58
PRÍJMY CELKOM	12 594 799	15 459 466	7 433 444	48,08	6 300 276	1 133 168	129,21
VÝDAVKY CELKOM	12 594 799	15 459 466	6 594 888	42,66	6 055 576	539 312	131,13
PRÍJMY - VÝDAVKY (P - V)	0	0	838 556	0	244 700	114 834	115,87

Výsledok hospodárenia mesta k 30.6.2019, **prebytok vo výške 838.556€ (r.2018 244.700€, r.2017 723.722€, r.2016 751.154€)**, bol zistený podľa § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Mesto Stará Lubovňa dosiahlo **k 30.6.2019 prebytok rozpočtového hospodárenia**, ktorý pozostáva z :

- **prebytku v bežnej časti rozpočtu vo výške 931.663€ (r.2018 634.498€, r.2017 784.086€),**
- **prebytku v kapitálovej časti rozpočtu vo výške 36.703€ (r.2018 schodok 287.715€, r.2017 prebytok 48.189€),**
- **schodku z finančnej časti rozpočtu vo výške 129.810€ (r.2018 102.083€, r.2017 108.553€).**

Na základe uvedených skutočností je možné konštatovať, že finančné hospodárenie mesta v I. polroku 2019 bolo pozitívne, okrem iného aj s ohľadom na:

- veľmi priaznivo sa vyvíjajúce daňové príjmy, keď samospráva zaznamenáva už 8 rok po sebe ich nárast (daňové príjmy predstavujú najstabilnejšiu a najvýznamnejšiu zložku rozpočtu),
- pravidelne vytváraný prebytok bežného rozpočtu z predchádzajúceho rozpočtového roka,
- čiastočné prijímané individuálne reštriktívne rozhodnutia za účelom znižovania vlastných výdavkov rozpočtu a hľadanie úspor prostredníctvom externých (štrukturálnych) zdrojov financovania, prípadne viac – zdrojového financovania prostredníctvom právnych subjektov a fyzických osôb,
- financovanie vybraných činností prostredníctvom podpôr zo štrukturálnych fondov alebo štátneho rozpočtu,
- realizácie obstarávania tovarov a služieb o.i. aj prostredníctvom elektronického trhu.

BILANCIA AKTÍV A PASÍV

Na základe vykonanej účtovnej závierky boli výsledky premietnuté do výkazu súvaha k 30.6.2019, údaje sú za MsÚ, predstavujú hodnotu aktív a hodnotu pasív. Každá rozpočtová a príspevková organizácia mesta zostavuje súvahu samostatne.

Z údajov v súvahe k 30.6.2019 je možné konštatovať, že celková hodnota majetku v medzročnom porovnateľnom období stúpla o 1.887.750€ (r.2018 672.735 €, r.2017 40.878€, r.2016 o 486.222 €), pokles majetku nastal pri majetku, druh:

- stavby,
- stroje, prístroje, zariadenia,
- dopravné prostriedky,

- nedokončené hmotné investície,
- materiál na sklade.

V najbližšom období je potrebné systematizovať časť majetku evidovanú ako nedokončené hmotné investície, keďže dlhodobo evidujeme vysokú evidovanú hodnotu.

ÚDAJE O HOSPODÁRENÍ PRÍSPEVKOVEJ ORGANIZÁCIE V PÔSOBNOSTI MESTA

V zmysle ust. § 21 ods. 2 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov je príspevková organizácia právnická osoba mesta, ktorej menej ako 50 % výrobných nákladov je pokrytých tržbami a ktorá je na rozpočet mesta napojená príspevkom.

Príspevková organizácia Verejnoprospešné služby, p.o. Stará Ľubovňa hospodári, spravuje a udržiava majetok mesta v súlade so zriaďovacou listinou, vykonáva hlavnú činnosť v súlade s požiadavkami mesta a podnikateľskú činnosť za účelom vytvárania zisku.

Príspevok pre rozpočtovú organizáciu bol predmetom schválenia mestským zastupiteľstvom v rámci Programu 3: Služby občanom ako súčasť schváleného rozpočtu mesta. Schválený príspevok na hlavnú činnosť rok 2019 858.684, skutočnosť plnenia k 30.6.2019 vo výške 441.092€ (r.2018 746.123€, skutočnosť plnenia 30.6.2018 367.336,85€, r.2017 673.437€ k 30.6.2017 341.190,77€, r.2016 650.000€ k 30.6.2016 331.250€).

Transfer finančných prostriedkov na realizáciu rozvojového programu mesta, malá grantová schéma a kapitálový transfer na r.2019 RPM-príspevok na údržbu komunikácií 100.000€, RPM-údržba ciest a chodníkov a akcie RPM 111.913€, kapitálový transfer VPS 135.862€. K 30.6.2019 hospodárila spoločnosť s prebytkom 1.309,99€ (r.2018 7.608,50€, r.2017 8.983,51 €, r. 2016 7.761,78 €). Plnenie príjmov bolo vo výške 59,36% a výdavkov vo výške 57,82%.

Organizácia mala uložených 4 opatrení, s ktorými pracovala. V rámci pracovného stretnutia boli zafinancované ďalšie. Komplexný rozbor hospodárenia príspevkovej organizácie a návrh na smerovanie spoločnosti a riešenie hospodárnosti, efektívnosti vo vybraných oblastiach, činnostiach bol predmetom pracovného stretnutia členov finančno – ekonomickej komisie, vedenia mesta dňa 27.8.2019.

ZHRNUTIE

Dokument „Kontrola plnenia programového rozpočtu Mesta Stará Ľubovňa za I. polrok 2019“ je spracovaný na **požadovanej odbornej, kvalitatívnej s uvedením číselných a analytických hodnôt, doplnený o textovú časť zhodnotenia dosiahnutého stavu, príp. číselných a štatistických hodnôt so zdôvodnením vykazovaných rozdielov v klesajúcich alebo narastajúcich trendoch položiek.** Hodnotenie programov rozpočtu je spracované na primeranej úrovni. Hodnotenie programového rozpočtu podáva prehľad o použití finančných prostriedkov, umožňuje preskúmať oblasť, plnenie vytýčených zámerov, priorít mesta a dosiahnutých cieľov.

Pri vybraných ukazovateľoch čerpania položiek rozpočtu je evidentný výsledok proklamovaných výhod programového viacročného rozpočtovania. Hodnotenie vychádza z plnenia všetkých programov, aktivít a viditeľné v širšom časovom kontexte, nakoľko takéto hodnotenie je veľmi vhodným nástrojom na manažérske riadenie rozpočtu mesta v dlhšom časovom období. Hodnotenie plnenia príjmov a výdavkov v troj-ročnom časovom slede odráža napĺňanie príjmov

(aktívne a pasívne), uprednostňovanie oblastí a charakteru výdavkov, odráža priority rozhodovania zástupcov územnej samosprávy.

Z vyššie uvedených dôvodov a na základe výsledkov hospodárenia z finančného plnenia rozpočtu mesta a rozboru hospodárenia mestskej príspevkovej organizácie Verejnoprospešné služby **odporúčam na rokovanie mestskému zastupiteľstvu a primátorovi mesta, prijať opatrenia :**

- *prijímať ďalšie štrukturálne zmeny v oblasti zvyšovania a tvorby vyššieho prebytku bežného a kapitálového rozpočtu,*
- *vytvárať vlastné a zároveň vyššie zdroje z prebytku bežného a kapitálového rozpočtu za účelom alokácie dodatočných finančných zdrojov na ďalšie programovacie obdobie,*
- *viazať rozpočtové prostriedky %-ným stanovením, schvaľovaním výdavkov v jednotlivých programoch, ktoré sú prioritné pre príslušný rozpočtový rok v oblasti tvorby a riadenia programového rozpočtu,*
- *hľadať ďalšie disponibilné finančné prostriedky mesta vyplývajúce zo štrukturálnych zmien činnosti mesta a obchodných spoločností a možného prerozdelenia činností vykonávaných v rámci príspevku príp. obchodnej činnosti mestských spoločností (zdieľaná dopravná infraštruktúra, technická infraštruktúra a pod.),*
- *zaviesť benchmarky – kvantifikáciu merateľných ukazovateľov, definovať zmluvu o zabezpečení výkonov súvisiacich s obstaraním služieb vo verejnom záujme so všetkými obchodnými spoločnosťami a príspevkovou spoločnosťou mesta,*
- *presadzovať a zavádzať také finančné nástroje pre samosprávu, ktorými sa bude zvyšovať miera ich samofinancovania meraná pomerom vlastných príjmov vrátane bežných transferov k bežným výdavkom,*
- *pripraviť, spracovať a prijať strednodobé a dlhodobé plány v oblasti rozvoja infraštruktúry mesta (kvalifikovaná príprava území ešte pred schválením ÚP Mesta Stará Ľubovňa – zmeny a doplnky č.2 a ďalšie ,*
- *presadzovať vypracovanie ďalšieho postupu výstavby líniových stavieb s dôrazom na rozostavané stavby kanalizačných a vodárenských sústav vrátane komplexného spôsobu ich financovania nielen z fondov EÚ, ale aj zo štátneho rozpočtu v spolupráci s distribučnými spoločnosťami,*
- *alokovať vlastné finančné prostriedky v rámci Programu 10 Rozvoja bývania na financovanie technickej infraštruktúry v oblasti vytvárania technických podmienok na individuálnu bytovú výstavbu,*
- *optimalizovať sieť základných škôl a školských zariadení, za účelom posilnenia a využívania výhod z koncentrácie infraštruktúry,*
- *vybudovať vnútorné mechanizmy a pravidlá umožňujúce rozhodovanie na základe vyššej hodnoty za verejné peniaze.*

V Starej Ľubovni, dňa 28.8.2019

Ing. Ján Š i d l o v s k ý, v.r.
hlavný kontrolór